

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013-2018 роки / Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-%D1%80>.
2. Прядко И. Все на выход. Почему иностранные инвесторы бегут из Украины / И. Прядко Корреспондент. 2013. 22 июля
3. Програма розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні // Офіційний вісник України. 2011. № 28. Ст. 1173.
4. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.
5. Закон України Про запобігання корупції URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

Юріков Олександр Олександрович, здобувач
кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ

ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УМИСНЕ ПОШКОДЖЕННЯ ЛІНІЙ ЗВ'ЯЗКУ

В останні роки в Україні збільшилася кількість злочинів пов'язаних з умисним пошкодженням, руйнуванням, викраденням телекомунікаційних мереж (зокрема, обладнання, кабельних ліній телекомунікацій (електричних та оптичних), каналів кабельної каналізації електрозв'язку будівлі, вежі (щогли), опори, антени, кабельної каналізації, будинково-розподільної мережі та інші станційні, лінійні та лінійно-кабельні споруди, призначені для утворення телекомунікаційних мереж), що порушує їх цілісність. Однією з причин ситуації щодо збільшення випадків злочинів, направлених на пошкодження, руйнування, викрадення складових телекомунікаційної мережі є неспіврозмірність наслідків з покаранням, яке може бути застосовано до зловмисників. До прикладу, викрадення магістральних ліній зв'язку з метою подальшого збуту викраденого кабелю (основою якого служить кольоровий метал, переважно - мідь) може відбуватись через недосконалість правового механізму кримінальної відповідальності осіб, які здійснюють такі злочини.

Злочинні втручання у функціонування складових телекомунікаційної мережі, мають негативні наслідки, в першу чергу, як для споживачів телекомунікаційних послуг, оскільки, це впливає на рівень та якість послуг, які вони отримують, так і для операторів, провайдерів телекомунікацій, які несуть значні матеріальні збитки для відновлення власної телекомунікаційної інфраструктури. Окремі випадки пошкодження складових телекомунікаційних мереж вказують

про вірогідність існування злочинних груп, які вчиняють злочинні дії як для наживи, так і з метою припинення надання телекомунікаційних послуг, а також задля вивчення топології мереж та термінів і механізмів реагування і відновлення. Прямі і опосередковані негативні наслідки для суспільства і держави від неможливості надання телекомунікаційних послуг внаслідок пошкодження, руйнування, викрадення складових телекомунікаційних мереж, як правило, значно більші від безпосередніх збитків суб'єктів господарювання (власників майна). Наслідки можуть набувати більш негативного значення через можливість спричинення тяжких наслідків і в інших сферах - аж до загибелі людей (відсутність зв'язку у закладах охорони здоров'я тощо) або катастроф техногенного характеру.

У розділі 3 «Щодо розвитку інформаційної інфраструктури» Рекомендацій парламентських слухань: «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України», схвалених постановою Верховної Ради України від 31.03.2016 № 1073-УШ, Кабінет Міністрів України зобов'язаний був розробити та подати на розгляд Верховної Ради України зміни до Кримінального кодексу України (далі - КК України) щодо посилення відповідальності за умисне пошкодження кабельної, радіорелейної, повітряної ліній зв'язку, проводового мовлення або споруд чи обладнання, що входять до їх складу, яке спричинило тимчасове припинення зв'язку. Проте, зазначені положення залишились так і не виконаними.

Відповідальність за умисне пошкодження ліній зв'язку передбачена у ст. 360 КК України однак, через недосконалу диспозицію норми (застарілі положення статті, визначення не відповідають сучасним нормативно-правовим актам у сфері телекомунікацій, а також не встановлено градації відповідальності залежно від складу злочину та наслідків) вона мало застосовується на практиці.

Проблеми кримінальної відповідальності за умисне пошкодження ліній зв'язку, об'єктів електроенергетики, об'єктів житлово-комунального господарства в Україні була предметом дослідження таких вітчизняних науковців, як Р. В. Асейкін, О. В. Білаш, І. Б. Газдайка-Василишин,

В. А. Горбунов, О. П. Дячкін, О. М. Котовенко, С. А. Миронюк, С. В. Незнайко, Б. М. Одайник, А. В. Сакун, В. П. Самокиш, А. В. Семенюк-Прибатень, Н. О. Сербіна та ін.

Попри те, що праці цих учених мають значну наукову і практичну цінність, чимало питань, пов'язаних з ознаками складу злочину, передбаченого ст. 360 КК України, залишились дискусійними, а деякі недостатньо чи взагалі не дослідженими. Не знайшли достатнього відображення у наукових працях питання генезису кримінальної відповідальності за умисне пошкодження ліній зв'язку, дослідження зарубіжного досвіду з окресленої проблематики, характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак злочину, передбаченого

ст. 360 КК України, питань кваліфікації, справедливості та відповідності покарання за вказане діяння, відмежування злочину, передбаченого ст. 360 КК України від суміжних злочинів та адміністративних правопорушень.

Тому, на даний час є дуже актуальним питання вдосконалення змісту ст. 360 КК України відповідно до умов сучасності та існуючих нормативно-правових актів, усуваючи колізії законодавства. Зокрема, в законодавстві України спостерігається вільне використання значної кількості термінів (та їх синонімів), що часто не узгоджені між собою. Так, у Законі України «Про телекомунікації» надано визначення телекомунікаційної мережі - комплекс технічних засобів телекомунікацій та споруд, призначених для маршрутизації, комутації, передавання та/або приймання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень та звуків або повідомлень будь-якого роду по радіо, проводових, оптичних чи інших електромагнітних системах між кінцевим обладнанням. Зміст ст. 360 КК України здійснює кримінально-правову охорону встановленого порядку забезпечення інформаційного обміну за допомогою засобів електричного зв'язку.

Складністю під час розслідування при застосуванні ст. 360 КК України є доведення умисності пошкодження ліній зв'язку (до яких не входять телекомунікаційні мережі, належні інтернет-операторам чи провайдерам) і наслідків у вигляді тимчасового припинення зв'язку. Ключовою проблемою застосування статей 360 КК України також є те, що проблеми кваліфікації також виникають і через застаріле формулювання термінів, а також швидкий розвиток Інтернет-технологій, а частково через зміну загальної стратегії розвитку держави. Тобто, чинне законодавство у сфері телекомунікацій та інформаційної безпеки оперує дефініціями визначень фактично неіснуючих понять, або які є застарілими, чи надають фрагментарне поняття, не охоплюючи всього комплексу існуючих проблемних питань і розглядає забезпечення інформаційної інфраструктурної безпеки виключно з точки зору запобігання кіберзлочинності, не враховуючи нових вимог часу щодо забезпечення інформаційних технологій. Проблеми в цьому напрямку також стають суттєвою перепоною при захисті операторами/провайдерами телекомунікаційних мереж від пошкоджень та втручань, а через це ускладнюють ефективність надання державних послуг громадянам.

Відповідно до Стратегії національної безпеки України, одним із основних напрямів державної політики щодо національної безпеки України є проголошення забезпечення кібербезпеки і безпеки інформаційних ресурсів, зокрема, через розвиток інформаційної інфраструктури держави, створення системи забезпечення та розвитку спроможностей правоохоронних органів щодо розслідування тощо.

Сучасне суспільство повністю залежне від інформаційно - комунікаційних систем та мереж і збій в їх роботі може призволити до

негативних наслідків таким чином телекомунікації є невід'ємною частиною виробничої та соціальної інфраструктури України і призначені для задоволення потреб фізичних та юридичних осіб, органів державної влади в телекомунікаційних послугах.

На розгляд ВР України неодноразово виносилися законопроекти щодо вдосконалення ст. 360 КК України. Однак, залишаються відкритими питання щодо її назви у відповідності до чинного законодавства, кваліфікованих складів злочинів - враховуючи, що норма є спеціальною до ст. 194 КК України, аналогічно, як і норма ст. 270-1 КК України, тому існує безліч питань щодо уніфікації їх складів та відповідних оціночних понять у змісті. Гостро постає питання щодо кваліфікації та відмежування від суміжних складів злочинів та адміністративних правопорушень. Викликають питання щодо способів вчинення зазначеного злочину, зокрема і про віднесення загальнонебезпечного способу до обов'язкових кваліфікуючих ознак. Наслідки, які настали в результаті вчинення злочину, передбаченого ст. 360 КК України також залишають без відповідного законодавчого закріплення. А також повторність, форми співучасті при його вчиненні мають якимось чином відобразитися при кваліфікації зазначеного діяння. Питання відповідності призначення покарання, удосконалення санкції чинної норми враховуючи слідчу та судову практику.

Викладене підтверджує актуальність обраної теми та зумовлює потребу поглибленого теоретичного аналізу кримінальної відповідальності за умисне пошкодження ліній зв'язку. Дослідження дозволить виробити науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення зазначеної норми закону та практики її застосування.

Яровий Ілля Дмитрович,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент ***Грущенко О. А.***

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ В УКРАЇНІ

Прямі іноземні інвестиції є вкрай вигідними для України. Підприємства з прямими іноземними інвестиціями, в яких іноземний інвестор володіє не менш як 10 % статутного капіталу, становлять лише 4,6 % усіх українських компаній. Втім, на цю порівняно невелику кількість підприємств припадає понад 20 % працездатного населення України, 24 % загального обсягу капіталу України й